

Proporsjonering av asfalt

Helga Ros Fridgeirsdottir

Laboratory Manager

NCC Industry AS

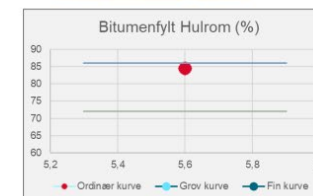
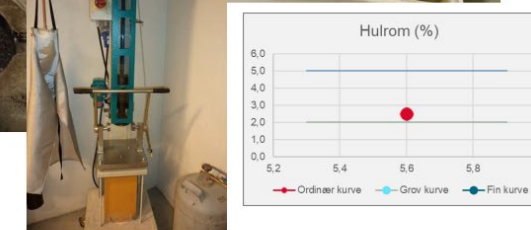
Proporsjonering

- Forenklet proporsjonering
- Proporsjonering for optimal sammensetning

Proporsjonering Dagens praksis

Forenklet Marshall-proporsjonering, Utføres på alle masser

- Dokumentasjon av steinmaterialenes mekaniske egenskaper og kornkurver
- Sette sammen en kurve som er i henhold til spesifikasjonene for massetype
- Lage en prøveblanding med minimum tillatt bindemiddelinhold
- Komprimere prøver med 2x50 slag med Marshall
- Måle hulrom på prøvene
- Hvis hulrom og bitumenfylt hulrom er innenfor krav, OK
- Hvis ikke må kurve justeres og testes på nytt

© Veidekke

Proporsjonering

Hva omfatter dette med hensyn på antall asfaltprøver og tidsforbruk

- Proporsjonering av optimalt bindemiddelinhold:
- Grov kurve med lavt bindemiddelinhold:
- Fin kurve med høyt bindemiddelinhold:
- ITSr optimal resept:
- Wheeltrack optimal resept:
- Prall optimal resept:

Antall prøver

9 marshallprøver
3 marshallprøver
3 marshallprøver
10 marshallprøver
2 WT prøver
5 marshallprøver

Tidsforbruk

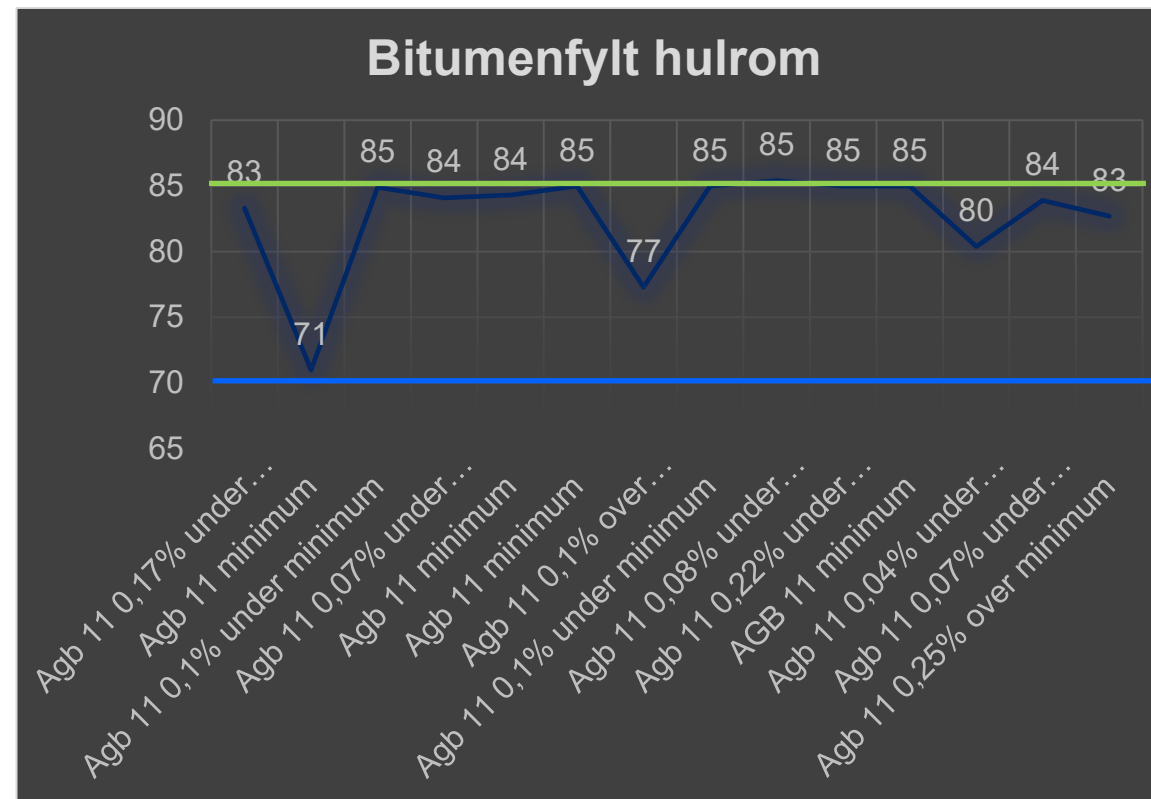
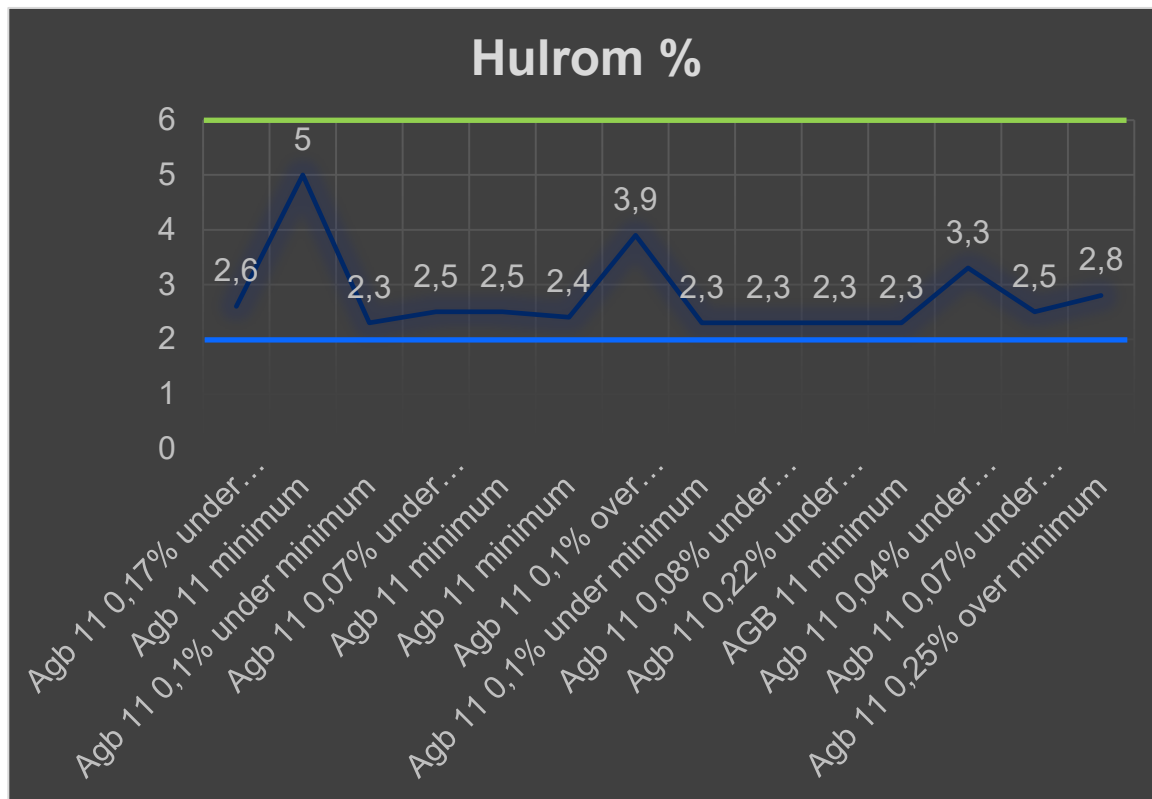
3 dager x2
3 dager
9 dager
5 dager
4 dager

Trinn i proporsjoneringen

5. Ut fra prøveresultatene bestemme den beste kandidaten til optimalt bindemiddelinhold. Kontrollere at valget samsvarer med de krav som er satt til minste bindemiddelinhold, hulrom og bitumenfylt hulrom.

- Et bra krav?
- Bra når vi trenger mer bindemiddel
- Hva hvis vi trenger mindre?
- Deformasjonsegenskaper (Wheel Track)
- Friksjon?

- 11 av 14 ligger på nedre grensen av tillatt hulrom med gjennomsnitt 0,08% lavere bindemiddelinhold
- 2 av 14 må ha mer enn minimum bindemiddelinhold
- Skulle vi heller hatt anbefalt bitumenmengde og latt proporsjonering styre bindemiddelinholdet?

Norsk N200

Tabell 4.8.1—1 – Tilsiktet utgående sammensetning for Agb, grensekurver for korngradering

Siktstørrelse (mm)	Gjennomgang i masseprosent			
	Agb 8	Agb 11	Agb 16	Agb 22
31,5				100
22,4			100	90-100
16		100	90-100	66-90
11,2	100	90-100	62-90	53-78
8	90-100	66-88	52-78	
4	56-78	46-66		
2	40-58	34-49	27-44	19-40
1	28-44	25-38	17-32	14-30
0,250	14-24	10-20	8-17	7-16
0,063	7-13	5-10	3-8	3-8

Tabell 4.8.1—2 – Tilsiktet utgående sammensetning for Agb, minimum bindemiddelinhold

Bindemiddel-grad	Minimum bindemiddelinhold (%)			
	Agb 8	Agb 11	Agb 16	Agb 22
100/150	6,0	5,8	5,6	5,4
160/220	6,0	5,8	5,6	5,4
330/430	5,8	5,6	5,5	-

MERKNAD Minste bindemiddeltisetning i % av totalvekt asfaltmasse korrigeres med hensyn på tilslagetets densitet ved å multiplisere med faktoren $\alpha = 2,650/\rho_a$, hvor ρ_a er tilslagetets densitet i Mg/m³, bestemt i henhold til NS-EN 1097-6 [117]. Bindemiddelinholdet inkluderer bitumen i resirkulert asfalt når det benyttes.

Tabell 4.8.1—3 – Krav til hulrom ved proporsjonering, Agb

Krav til hulrom ved proporsjonering (%)		
Slitelag	Minste hulrominnhold	2,0
	Største hulrominnhold	6,0
	Bitumenfylt hulrom, min.	70
	Bitumenfylt hulrom, maks.	85
Bindlag	Minste hulrominnhold	2,5
	Største hulrominnhold	7,0
	Bitumenfylt hulrom, min.	65
	Bitumenfylt hulrom, maks.	85

Svensk

TRAFIKVERKET

KRAV

38 (141)

DokumentID	Dokumenttitel	Version
TDOK 2013:0529	Bitumenbundna lager	4.0

3.1.1 Spesifikasjoner for asfaltmasse till slitlager

3.1.1.1 Spesifikasjoner for asfaltmasse till slitlager av ABT, ACslit

Kornstorleksfordeling

Sikt (mm)	Andel passerande i viktprocent, min-max					
	ABT 4	ABT 6	ABT 8	ABT 11	ABT 16	ABT 22
45	-	-	-	-	-	-
31,5	-	-	-	-	-	100
22,4	-	-	-	-	100	90-100
16	-	-	-	100	90-100	70-90
11,2	-	-	100	90-100	71-88	57-79
8	-	100	90-100	70-88	57-73	47-70
5,6	100	90-100	-	-	-	-
4	90-100	70-95	60-78	48-66	-	-
2	50-75	47-72	41-60	33-52	26-47	24-42
0,5	20-32	20-32	18-34	16-31	13-30	12-25
0,063	7-11	7-12	6-10	6-9	6-9	5-9

Bindemedel, typ och halt

Bindemedelstyp	Bindemedelshalt, min i viktprocent					
	ABT 4	ABT 6	ABT 8	ABT 11	ABT 16	ABT 22
50/70	-	-	6,6	6,4	6,2	6,0
70/100	-	-	6,4	6,2	6,0	5,8
100/150	6,6	6,4	6,2	6,0	5,8	5,6
160/220	6,4	6,2	6,0	5,8	5,6	5,4
330/430	-	-	-	5,6	5,4	5,2

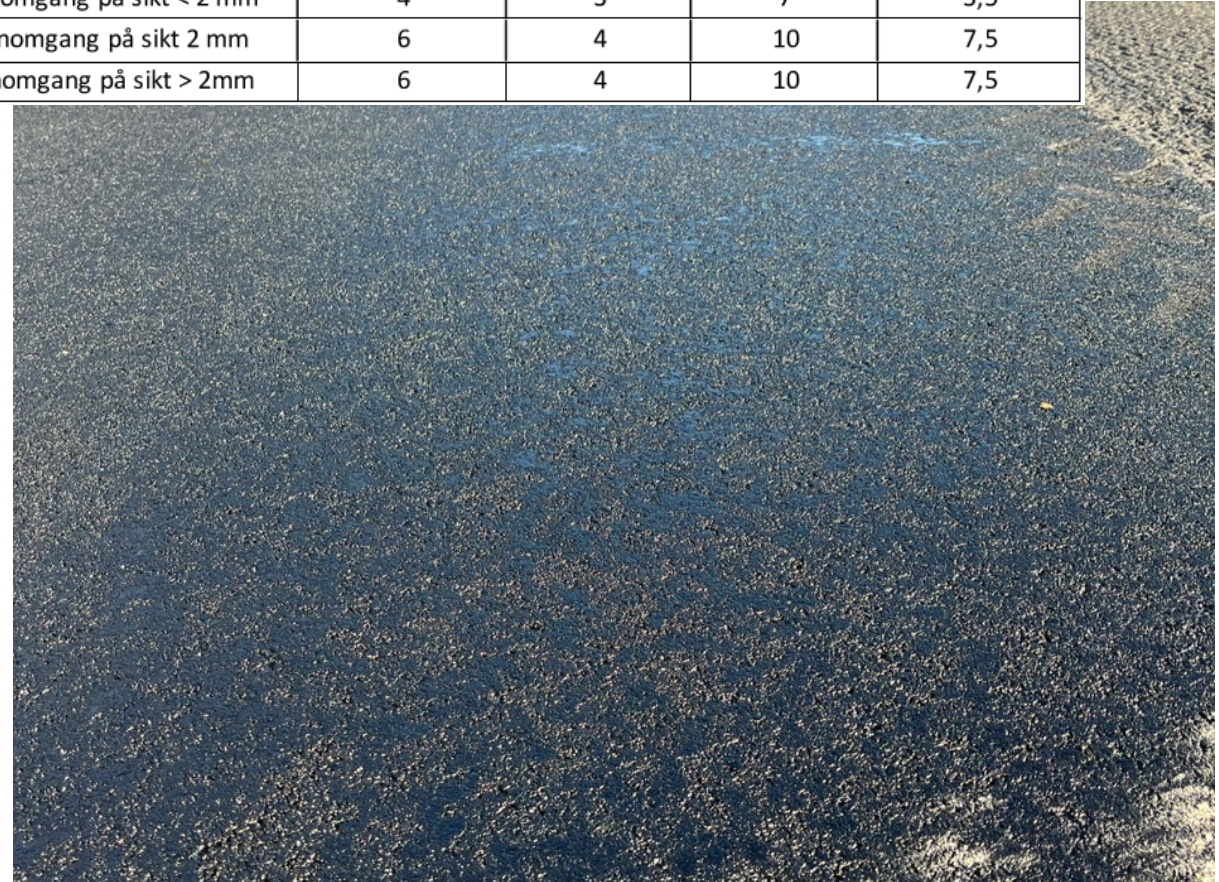
Hålrumsintervall enligt Marshall

Bindemedelstyp	Intervall för hålrumshalt Marshall, vol-% Min - Max					
	ABT 4	ABT 6	ABT 8	ABT 11	ABT 16	ABT 22
50/70	-	-	2,0-4,0	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5
70/100	-	-	2,0-4,0	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5
100/150	2,0-4,0	2,0-4,0	2,0-4,0	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5
160/220	2,0-4,0	2,0-4,0	2,0-4,0	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5
330/430	-	-	-	1,5-3,5	1,5-3,5	1,5-3,5

Friksjon

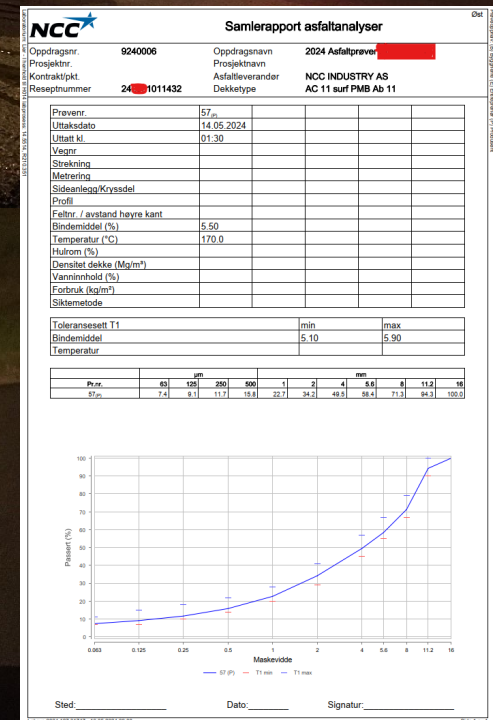
- Friksjon er trafikkfarlig
- Strammer inn toleransen på bindemiddel
- Flisighet ≤ 20 . Kunne vi gått tilbake til flis ≤ 25 .
- Kubisering. Økning i kubisering for å klare flisighetskravene.
- Kubiske materialer har mindre overflate og trenger mindre bitumen. Større fare for blødninger.

Parameter	Toleranser +/-, masseprosent			
	Ab, Ska, Top, Sta, Da, T		Agb, Ma, Egt	
Middel av antall prøver ¹⁾	1	5/8	1	5/8
Bindemiddelinhold	0,5/0,3 ²⁾	0,3/0,2 ²⁾	0,5/0,3 ²⁾	0,4/0,2 ²⁾
Gjennomgang på sikt 0,063 mm	2,0	1,4	2,0	1,4
Gjennomgang på sikt < 2 mm	4	3	7	5,5
Gjennomgang på sikt 2 mm	6	4	10	7,5
Gjennomgang på sikt > 2mm	6	4	10	7,5

Kontroll av massene

- Tett oppfølging av masser på fabrikk og ute på vei
- Følger opp daglig og justerer underveis for å møte kravene
- Vi må ikke se oss blinde på resepten men være fornuftige og tenke på helheten når det gjelder kvalitet
- Viktig å optimalisere resepter med tanke på kvalitet

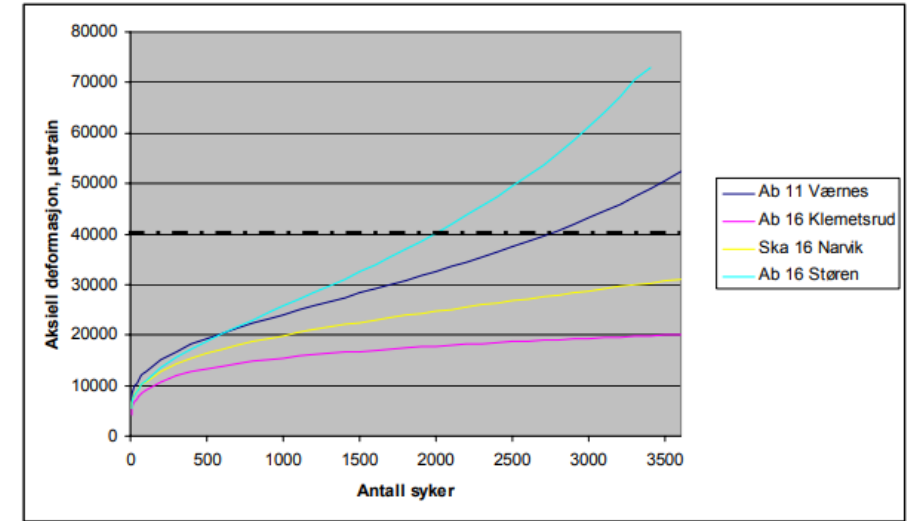
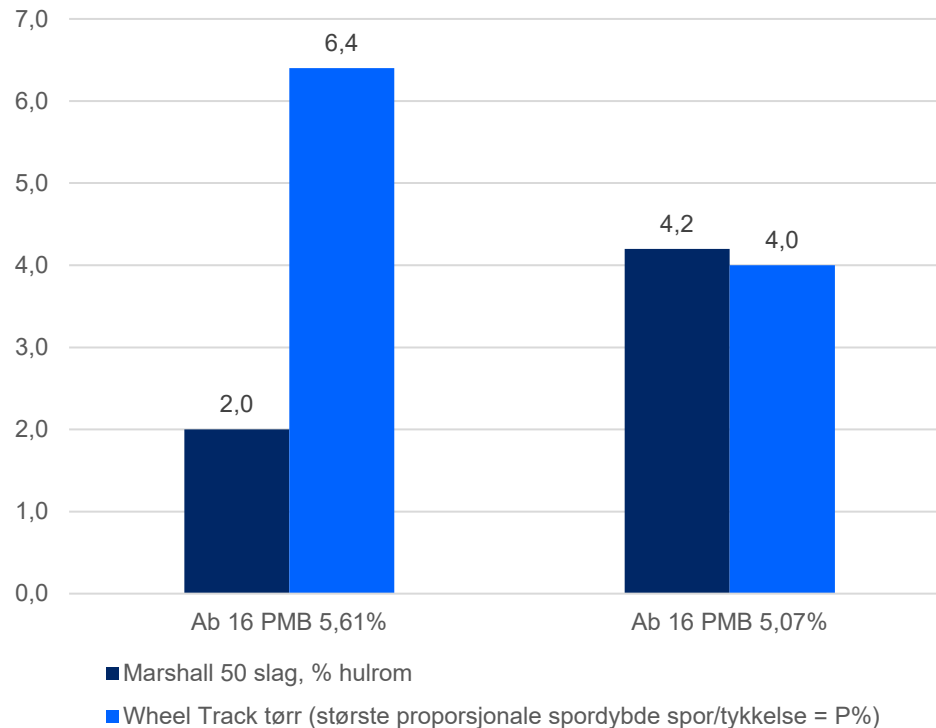

Deformasjoner

Ab 16 med høyt bindemiddelinnhold har dårligere deformasjonsegenskaper

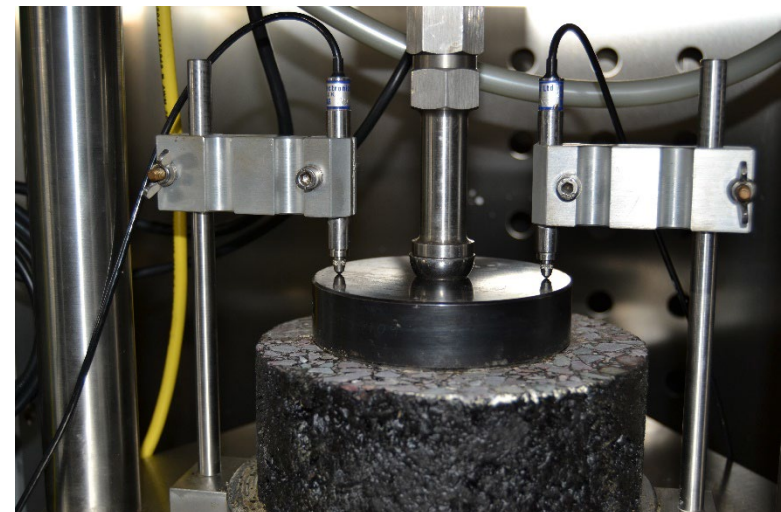

Wheel Track

Figur 16 Testing av syklisk kryp – sammenstilling av middelerdier for feltprøver.

Det man spesielt merker seg er den store forskjellen i midlere aksial deformasjon mellom de to Ab 16-massene, selv om det er brukt samme bindemiddelklasse (70/100). Massene har imidlertid relativt store forskjeller i bindemiddelinnhold (5,1 % i massen fra Klemetsrud mot 5,7 % i massen fra Støren). Det var også store forskjeller mellom parallellprøver fra samme dekketyper som vist i figur 17.

Oppsummering

Proporsjonering er bra hvis vi har mulighet til å finne optimal resept

Vi må likevel ikke se oss helt blinde på resepten

Kvaliteten på ferdig dekke er viktigst

